

A optsprezecea Olimpiadă internațională de lingvistică

Ventspils (Letonia), 19–23 iulie 2021

Rezolvările problemelor de la competiția individuală

Problema nr. 1

- ena 1, wija 2, wido 3, wi 4, idibi 5, benomi 6, waroewo 8, ije 9
- rati 10, mepina 20, joka rati 30, mepija 40, rati beo 50, moeto 60
- α -ma $10\beta = 10\beta + \alpha$ ($1 \leq \alpha \leq 9$, $1 \leq \beta \leq 5$)
- ije $10(\beta + 1) = ijema$ 10β ($1 \leq \beta \leq 5$)
- γ daemita moeto = $60 + \gamma$ ($1 \leq \gamma \leq 59$)
- moeto δ [ma γ ka $(\delta + 1)$] = 60δ [+ γ] ($1 \leq \gamma \leq 59$, $2 \leq \delta \leq 5$)

(a) moeto waroewo 480
 ijema joka rati 39
 moeto wido ma benomi ka wi 186

(b) 1 ena
 19 ijema rati = ije mepina
 26 benomima mepina
 104 wima mepija daemita moeto
 292 moeto wi ma wijama rati beo ka idibi

Problema nr. 2

- -ya colectivitate: homa- ‘frunză de ienupăr’ + -ya → homa-ya- ‘ramură de ienupăr’
- N:-N (N = substantiv):
 ha- ‘frunze’ + k’yawe ‘apă’ → ha:-k’yawe ‘ceai’
- N:-A (A = adjectiv):
 mu- ‘pâine’ + chikwa ‘dulce’ → mu:-chikwa ‘baton de ciocolată’

	singular	plural, substanță
temă monosilabică	-’le	-we
temă polisilabică	-nne	-:we

- (a) 1. mo:chikwa datda:we — I. *piersici (copaci)*
 2. haya:we — G. lit. *grămezi de frunze* (în realitate *câmpuri plantate*)
 3. doko:ko mo’le — H. *ou de găină*
 4. ma:chikwa — C. *zahăr*
 5. mu:chikwa — J. *baton de ciocolată*
 6. mulonne, mu’le — D. *bucată de pâine*
 7. mowe — E. *mărgele*
 8. ha:k’yawe — B. *ceai*
 9. doko:ko shiwe — A. *carne de pui*
 10. mo:chikwa mulo:chikwa — F. *plăcintă de piersici*

- (b) 11. **ade muwe** — O. *cheaguri de sânge*
 12. **beyanne** — P. *câmp de iarbă*
 13. **homa:we** — M. *frunze de ienupăr*
 14. **ma:k'yawe** — N. *apă sărată*
 15. **ma:k'ose** — S. *sare*
 16. **ma'le** — K. *bob*
 17. **homayanne** — R. *ramură de ienupăr*
 18. **mi'le** — L. *știulete de porumb*
 19. **ade k'yawe** — Q. *sânge*
- (c) 20. **be'le** — *fir de iarbă*
 21. **chikwa** — *dulce*
 22. **datdanne** — *copac*
 23. **ade = ade k'yawe** — *sânge*
 24. **mulo:we** — *pâine*
 25. **hawe** — *frunze*
- (d) 26. **sărat** — **k'ose**
 27. *frunză de ienupăr* — **homanne**
 28. *bucată de carne* — **shi'le**
 29. *apă* — **k'yawe**
 30. *porumb* — **miwe**
 31. *câmpuri de iarbă* — **beya:we**
- (e) *lac sărat.*

Problema nr. 3

- Topică:
 - V(O)S (V = verb; O = obiect; S = subiect)
 - QVX (Q = element interogativ)
 - (care | Qt)N(D)(A) (Qt = cantitate, N = substantiv, D = pronume demonstrative, A = adjectiv)
- verb:
 - **le-** trecut
 - **bi-** viitor
 - **-si** subiect = plural (**-gisi-si** > **-gisesi**)

- substantiv:

	singular	plural
<i>bărbat</i>	tau	tauwau
<i>copil</i>	gwadi	gugwadi
<i>șef</i>	guyau	gweguyau
<i>bătrână</i>	numwaya	nunumwaya
~	singular = plural	

- clasă (Cl):
 - bărbați: **te-** (înainte de Qt); **to-**
 - femei/animale: **na-**
 - copii: **gudi-**
 - canoe: **ke-**
 - lucruri (de exemplu pietre): **kwe-**
- pronume demonstrative: **(a-)ma-Cl(-si)(-we)-na**, **ma-to-** > **mto-**, **ma-na-** > **mina-**
- cantitate: Cl-**vila** *câți/câte?*, Cl-**tala** 1, Cl-**yu** 2, Cl-**vasi** 4

- (a) 14. **Navila vivila biyamata tomwaya mtona?**
De câte femei va avea grijă acest bătrân?
15. **Bikamkwamsi kweyu vivila minasina.**
Aceste femei vor mânca două lucruri.
16. **Amagudina gwadi lekota?**
Care copil a ajuns?
17. **Tevila tauwau bigisesi gugwadi gudigasisi?**
Câți bărbați îi vor vedea pe copiii sălbatici?;
Câți bărbați vor vedea copiii sălbatici?
18. **Legisesi ketala waga vivila minasiwena.**
Acele femei au văzut o canoe.
- (b) 19. *Câte canoe au văzut acele bătrâne?*
Kevila waga legisesi nunumwaya minasiwena?
20. *Acești patru bărbați albi vor avea grijă de acest copil inteligent.*
Biyamatasi gwadi magudina gudikabitam tevasi dimdim mtosina.
21. *Câți copii îi vor mânca pe acești porci?*
Gudivila gugwadi bikamkwamsi bunukwa minasina?
22. *Care femeie a prins acei pești frumoși?*
Aminana vivila lebani yena minasiwena namanabweta?
23. *Doi câini sălbatici l-au văzut pe acel bătrân.*
Legisesi tomwaya mtowena nayu ka'ukwa nagasisi.

Problema nr. 4 tV- înainte de CV₀:

	C = y	C ∉ {b, m, w, y}		C ∈ {b, m, w}
		V ₀ ∈ {e, ε, i, I}	V ₀ ∈ {o, ə, u, ũ, a}	
V ₀ ∈ {e, i, o, u}		V = i		V = u
V ₀ ∈ {ε, ə, I, ũ, a}		V = I		V = ũ

• $\tilde{V} \leftrightarrow \tilde{V}_0$

• $C\tilde{V}_0 > t\tilde{V}-C\tilde{V}_0$; $C\tilde{V}_0 > t\tilde{V}-C\tilde{V}_0$; $C\tilde{V}_0 > t\tilde{V}-C\tilde{V}_0$

• $N-CV_0$ ($N \in \{m, n, \eta, \eta\}$) $> n-tV-CV_0$

(a) $\acute{t}\acute{i}\acute{m}\acute{i}\acute{t}\acute{i}\acute{n}\acute{i}$ (* $\acute{t}\acute{u}\acute{m}\acute{i}\acute{t}\acute{i}\acute{n}\acute{i}$)

- (b) 1. $r\acute{o}t\acute{o}$ — $t\acute{o}r\acute{o}t\acute{o}t\acute{o}$
2. $r\acute{e}w\acute{o}$ — $t\acute{i}r\acute{e}t\acute{o}w\acute{o}$
3. $b\acute{i}k\acute{o}$ — $t\acute{u}b\acute{i}t\acute{u}k\acute{o}$
4. $\acute{j}\acute{y}\acute{e} r\acute{i}y\acute{a}$ — $\acute{n}\acute{t}\acute{i}y\acute{e} t\acute{i}r\acute{i}t\acute{i}y\acute{a}$
5. $b\acute{e}k^w\acute{o}$ — $t\acute{o}b\acute{e}t\acute{o}k^w\acute{o}$
6. $r\acute{i}y\acute{o}r\acute{o}$ — $t\acute{i}r\acute{i}t\acute{i}y\acute{o}t\acute{u}r\acute{o}$
7. $h^w\acute{\alpha}g\acute{a}$ — $t\acute{o}h^w\acute{\alpha}t\acute{o}g\acute{a}$

Problema nr. 5 Structura verbului:

subiect	timp	(obiect-)	rădăcină	(-subiect)
\emptyset - $\left\{ \begin{array}{l} \text{pers. I sg.} \\ \text{pers. III sg. viitor} \end{array} \right.$ $\left. \begin{array}{l} \text{tsi}^{\text{C}} \\ \text{ts}^{\text{V}} \end{array} \right\}$	$\left. \begin{array}{l} \text{my}^{\text{C}} \\ \text{p}^{\text{V}} \end{array} \right\}$ viitor	ik- pers. I sg. a- pers. II sg. i- pers. III sg. my- pers. I pl. aha- pers. II pl. si- pers. III pl.		-naha pers. I pl.
	$\left. \begin{array}{l} \text{ik}^{\text{C}} \\ \emptyset^{\text{V}} \end{array} \right\}$ trecut			
$\left. \begin{array}{l} \text{ni}^{\text{C}} \\ \text{z}^{\text{V}} \end{array} \right\}$ pers. III sg. trecut				

\emptyset -**p-ik-** = pers. III sg. viitor: pers. I sg. (nu *pers. I sg. viitor: pers. I sg.)

^C = înainte de o consoană, ^V = înainte de o vocală

- (a) **aharapyryk** *eu te-am îmbrățișat*
mymyboro *el ne va mușca* (nu ??eu ne voi mușca)
uru *eu am dormit*
tsiksiwynaha *noi i-am spintecat*
ikwak *eu am vânat*
ziksi *el a plecat*

- (b) *noi vom cădea* **tsimynarahanaha**
eu m-am scăldat **ikmoro**
tu ne-ai mușcat **tsikmyboro**
 $\left[\begin{array}{l} \text{eu îi voi aștepta} \\ \text{el îi va aștepta} \end{array} \right.$ **mysipery**
 $\left[\begin{array}{l} \text{eu vă voi îmbrățișa} \\ \text{el vă va îmbrățișa} \end{array} \right.$ **pahaharapyryk**
tu vei pleca **tsipiksi**
eu l-am ucis **ibeze**